

فقه اسلامی - 17

احکام تربیتی

نماز

مکان نماز گزار و احکام مسجد

مسئله 1 - مکان نماز گزار چند شرط دارد که باید برای صحت نماز ، رعایت شود:

شرط اول اینکه مباح باشد.

مسئله 2 - کسی که در ملك غصبی نماز می خواند اگرچه روی فرش و تخت و مانند اینها باشد نمازش باطل است.

مسئله 3- نماز خواندن در ملكی که منفعت آن مال دیگری است بدون اجازه صاحب منفعت، باطل است، مثلاً در خانه اجاره ای اگر مالك خانه یا شخص دیگری بخواهد نماز بخواند بدون اجازه مستأجر نماز باطل است.

مسئله 4 - کسی که در مسجد نشسته اگر دیگری به زور و بدون وجه شرعی او را کنار بزند و جای او را غصب کند و در آنجا نماز بخواند، نمازش باطل است و باید دوباره نمازش را در محلّ دیگری بخواند.

مسئله 5 - اگر انسان با یقین بداند که صاحب ملك قلباً راضی است که در خانه یا ملك او نماز بخواند، اجازه لفظی لازم نیست و نماز او در آن ملك صحیح است.

مسئله 6 - نماز خواندن در اماکن عمومی مانند هتل ها، مسافرخانه ها و حمام های عمومی، برای مشتریان آنها اشکال ندارد ولی نماز خواندن برای دیگران که مشتری آن اماکن نیستند ،

اگر نشانه ای که دلالت بر رضایت قلبی صاحب آن بکند وجود داشته باشد اشکالی ندارد، در غیر این صورت، باید از مالک یا متصدی آن اجازه بگیرد.

شرط دوم: استقرار است

مسئله 7 - مکان نمازگزار باید به نحوی باشد که طمأنینه نمازگزار را بر هم نزند.
مسئله 8 - نماز خواندن در وسائل نقلیه در حال حرکت مانند کشتی، هواپیما، قطار و مانند آن، اگر در حدی نباشد که نمازگزار را به این طرف و آن طرف بیندازد و شخص می تواند افعال نماز را با رعایت شرایط آن بخواند، اشکالی ندارد. اما در غیر این صورت، اگر وقت باقی باشد، باید صبر کند تا نماز را در مکانی آرام و بدون حرکت بخواند؛ ولی اگر فرصت نباشد، باید در همان حال نماز را به جا آورد و حتی الامکان شرایط لازمه را مانند رو به قبله بودن رعایت نماید.

شرط سوم: اینکه موجب نجاست لباس و بدن نمازگزار نشود

مسئله 9 - مکان نمازگزار اگر نجس است نباید به طوری تر باشد که رطوبت آن به بدن یا لباس او برسد؛ مگر نجاستی باشد که در نماز معفو است.
مسئله 10 - سجده گاه نمازگزار باید مطلقاً پاک باشد؛ چنانکه به خواست خداوند در بحث سجود شرح داده می شود.

احکام مسجد

مسئله 11 - نجس کردن مسجد و حرم پیامبر (ص) و ائمه اطهار علیهم السلام حرام است.
مسئله 12 - هرگاه مسجد یا مشاهد مشرفه که بیان شد نجس شود بر همه کسانی که مطلع شوند به صورت واجب کفایی لازم است که آنرا تطهیر نمایند. اگر شخصی به دلیل ضیق وقت یا عذری دیگر نتواند تطهیر نماید، تکلیف از عهده او برداشته می شود.
مسئله 13 - ساختن مسجد مستحب است و بانی آن در پیشگاه خداوند، اجری عظیم خواهد داشت و هر قدر مسجد را در جای مناسبتر و بهتری بنا کنند که مسلمانان از آن بیشتر استفاده نمایند، ثواب بیشتر خواهد داشت. تعمیر کردن مسجد نیز مستحب است و از بهترین کارها است و اگر

مسجد طوری خراب شود که تعمیر آن ممکن نباشد می توانند آن را بگلی خراب کنند و دوباره بسازند.

مسأله 14 - مسجدی که خراب نشده و قابل استفاده است، اگر نیاز به توسعه دارد می توان آن را خراب کرد و بهتر و بزرگتر ساخت.

مسأله 15 - تمیز کردن مسجد و روشن کردن چراغ آن و کوشش در تأمین نیازهای آن ، مستحبّ است.

مسأله 16 - مستحبّ است کسی که می خواهد به مسجد برود خود را خوشبو کند و لباس پاکیزه بپوشد.

مسأله 17 - کسی که از سیر و پیاز و امثال آن استفاده کرده و بوی نامطبوع آن دیگران را آزار می دهد ، مکروه است به مسجد برود.